

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, adresas J. Tumo-Vaižganto g. 4-1, LT-01108 Vilnius. Tel. (8 5) 210 7161, faks. (8 5) 210 7160, el. p. info@ekgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614.

Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui
Gitanui Nausėdai

2022-01-04 Nr. S-1

Lietuvos Respublikos kultūros ministrui
Simonui Kairiui

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui

DĖL NACIONALINĖS JONO BASANAVIČIAUS PREMIJOS LAUREATO DIPLOMO IR ŽENKLO ĮTEIKIMO

Jono Basanavičiaus premija yra reikšmingiausia ir vienintelė Lietuvos Respublikos Vyriausybės skiriama premija asmeniui ar bendrą veiklą vykdžiusiai asmenų grupei už itin svarbius nuopelnus etninės kultūros srityje. Ji buvo įsteigta 1992 m. kaip valstybinė premija, o nuo 2017 m. tapo nacionaline premija (remiantis Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 8 straipsnio 10 dalimi). Nuo pat premijos įsteigimo pradžios iki 1999 m. ji buvo teikiama kartu su Lietuvos nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga, tačiau vėliau šios vardinės premijos įteikimas buvo atskirtas nuo kitų kultūros premijų, sumažėjo jos prestižas ir dydis. Ši atskirtis teisiškai buvo panaikinta Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2017 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 640 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės „Dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įsteigimo ir Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatų patvirtinimo“ (2018 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 644 redakcija) patvirtinus Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos toliau – Premija) nuostatus, kurių 29 punktas nustato: „Premijos laureato diplomai ir ženklai teikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis“ (pabraukta mūsų). Tačiau 2018-ųjų ir 2019-ųjų metų Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatams Premijos diplomo ir ženklo įteikimas nebuvo įtrauktas į bendrą Nacionalinių kultūros premijų įteikimo ceremoniją ir jie buvo įteikti atskiruose renginiuose.

Etninės kultūros globos taryba labai džiaugiasi, kad pernai Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos įteikimas vyko remiantis minėta Premijos nuostatuose įtvirtinta tvarka: Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda 2020-ųjų metų J. Basanavičiaus premijos laureatui Jonui Rudzinskui premijos diplomą ir ženklą įteikė bendroje Nacionalinių kultūros premijų įteikimo ceremonijoje, kuri pernai dėl pandemijos įvyko virtualiu būdu. Esame dėkingi nacionalinių kultūros premijų įteikimą organizuojančiai Kultūros ministerijai už pagarbų ir teisiškai korektišką Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos įteikimo organizavimą 2021 metais.

Tikimės, kad ir šiais metais bus vadovaujamosi Premijos nuostatais, įtraukiant į Nacionalinių kultūros premijų įteikimo ceremoniją Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos regalių įteikimą 2021-ųjų metų laureatui – muziejininkui, etninės kultūros tyrinėtoji humanitarinių mokslų daktarui Eligijai Juvencijai Morkūnui (jam premija paskirta už reikšmingą indėlį į Lietuvos tradicinės architektūros ir amatų tyrimus, išsaugojimą, populiarinimą ir kūrybingą muziejinę veiklą puoselėjant etninės kultūros gyvybingumą).

Etninės kultūros lauko žmonėms labai svarbu, kad Nacionalinė J. Basanavičiaus premija būtų įteikta kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis. Tokiu būdu įtvirtinamas šios premijos prestižas ir parodomas deramas dėmesys etninei kultūrai, kuri pagal Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymą „yra tautos būtis, išlikimo ir tvirtumo esmė, nacionalinės kultūros pamatas“. Ankstesniais metais egzistavęs Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos eliminavimas iš nacionalinių kultūros premijų įteikimo procedūros buvo ne tik nepagrįstas, bet ir neteisėtas, nes pažeidė minėtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą. Dėl tokios atskirties J. Basanavičiaus premijos laureatai daug menčiau negu Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatai buvo pristatomi Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidose ir kitoje žiniasklaidoje.

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

A. Daraškevičienė, +370 682 45 369, el. p. audrone.daraskeviciene@ekgt.lt